

שיחות חיזוק

שיחות מפי
הרב אורן נזרית שליט"א

חג הפסח
קדושת המועד

שיחות חיזוק

קדושת
המועד

שיחות מפי הרב אודן נזרית שליט"א

מתוך סדרת הספרים שיחות חיזוק (ה' כרכים)
ניתן להשיג בטלפונים 0506491414, 0509013000
למעוניינים ניתן לקבל השיחה במייל toraoren@gmail.com

תוכן הענינים

י	העבר - טוב שהיה קשיי העתיד - נשתוקק לערבות.....	ג	שמחת המצוות שקימנו גליל הסדר.....
י	חשיבות העבודה בזמני קשיי.....	ג	כאלו כל מלאכתך עשויה - ברוחניות.....
יא	מה יפו פעמיך בנעלים - ה' אוהב נעילה.....	ג	קדשת ימי חול המועד.....
יא	בחינת עבודת ההקנה שלאחר המצוה.....	ג	אכילת הקדשה בקדשה.....
יא	האדם משתנה לגמרי על ידי קיום הסדר.....	ד	ענין אכילת מצה ונוראות קדשתה.....
יב	שגב רוח עבודת ה' במחשבה.....	ד	אם אין 'קמח' [המצוה] אין [קבלת ה] תורה.....
יב	בחינת משארותם צרוות בשמלותם.....	ד	תפלה קדם אכילת המצוה.....
יב	במדה שאדם מודד ומינקר - כך מודדו לו.....	ה	המחנה שעל צירה מסתוככת כל השנה.....
יג	סימן ה'נרצה' - רצוני לעשות רצון ה'.....	ה	תפלה על הצלחת התורה בפרטות.....
יג	לעשות רצונך אלהי הפצתי.....	ה	להתפלל בדרך רחבות.....
יד	סוד הצפון.....	ו	הרפואה שבאה מפת המצוה.....
יד	בין מחשבות חמין למחשבות מצוה - קחוט השערה.....	ו	טעם אכילת מצוה - שהכל מודד.....
יד	לזכר את העניות בשביל לבקש.....	ז	פנימיות טעם אכילת מצוה.....
	'מצלה עליו הפתוי' גדול בבחינה מסמית מ'עשאה'.....	ז	שלא הספיק במקם - להורות איך הכל מדייק.....
טז	עצמה.....	ח	הקדוש ברוך הוא מודד את המצרים לכל אחד בכל ענין.....
טז	התעוררות לימי הספירה הבאים.....	ח	היצר מחליש שאין אפשרות להתחזק.....
טז	להפריח טללים רעים.....		"ואמונתך בלילות" - להאמין באפשרות לחזק בזמן.....
טז	התקשרות כל ימי הספירה לפסח.....	ט	קשיי.....
יז	לא תאכל עליו חמין - להמשיך קדשת הלילה הראשון.....	ט	עבודת המחשבה בהמשך גליל הסדר.....
		י	ההשתוקקות לחוש את הערבות מכאן ולהבא.....

ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת זכיו"ב
לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000

שיחות חיזוק

בְּעֵינַי קִדְשַׁת הַמוֹעֵד

שיחת חזוק לשבת חול המועד פסח

קִדְשַׁת יְמֵי חוֹל הַמוֹעֵד

ובכלל צריך להתבונן בשם הקדוש של ימים אלו הנקראים: 'חול המועד', ומובא בשם צדיקים זי"ע, שפכל אשר מקדשים את הימים הללו הנקראים גם 'חול' וגם 'מועד', ובפרט בשמירת הלכות המועד, זוכים, שפכל ימות השנה נעשים קדשים כמועד, ונכנסת בהם קדשה מכח הימים האלו, שקדשתם אינה רק לעצמם, כי אם נמשכת והולכת מהמועד לכל ימות החול.

אכילת הקדשה בקדשה

נאמרו בתורה שני פסוקים בחיוב אכילת מצה. פסוק אחד אומר (שמות יג, ז): "מצות יאכל את שבעת הימים". ופסוק אחר אומר (שם כג, טו): "שבעת ימים תאכל מצות".

ובאר צדיקים זי"ע, את ההבדל בין הלשון 'יאכל', ללשון 'תאכל', שהתורה הקדושה מלמדת אותנו על קדשת אכילת המצה, אשר יכולים שנים לאכול מאכילה אחת בכלל, ובאכילת מצה בפרט, ולכל אחד נשפע שפע ממקומות שונים בתכלית. אחד יכול להנות ממקומות מאד גבוהים, מהקדשה שנכנסת במאכלו, והתפלה - אשר מתפלל קדם המאכל - עושה הרבה רשם למעלה, וכן המחשבה קדם האכילה. ולעמתו, יש אחד שאוכל שלא במחשבה בשעת האכילה. וזה הבאור בשני הפסוקים, יש את הצווי לאכול, ויש את הבחינה של יאכל, לרמוז על האכילה בקדשה, בתפלה ובמחשבה. וכן הלשון "תאכל" - מרמזת על שהקדשה נכנסת ממילא על ידי אכילת מצה.

שמחת המצוות שקימנו בליל הסדר

בסייעתא דשמיא, נתבונן בקדשת ימי חול המועד פסח, וכמובא בספר 'שיחות התחזקות' (חול המועד פסח תשנ"ט), מענין עבודת השמחה, עד כמה עלינו לשמוח במצוות שזכנו הבורא יתברך לקימן, ובכללם, קדשת ימי חול המועד. כי הם צריכים חזוק, ובפרט בדברים הידועים, כי העקר - להפנים את המוסרים שאנחנו רואים ולומדים.

כֹּאֲלוֹ כֹּל מְלֹאכְתְּךָ עֲשׂוּיָהּ - בְּרוּחַנִיּוֹת

אמרו חז"ל (מכילתא בחדש, פרשה ז), על הפסוק (שמות כ, ט): "ועשית כל מלאכתך" - וכי אפשר לו לאדם לעשות מלאכתו בששת ימים? אלא שבות, כאלו מלאכתך עשויה. בשבת צריך להיות רגוע ולא לחשב מה היה צריך לעשות במשך השבוע שעבר, אלא, כאלו כבר השלים את מטלותיו.

ולפי זה, הימים שלפני שבת חול המועד, היו ימי קדש, ערב פסח, אור לארבעה עשר שבו בודקים את התמץ וליל הסדר, אשר קימנו את כל מצוות ועניני החג, ועל כל אלו עלינו לחשוב, כאלו הכל כבר נעשה בתכלית השלמות, ועלינו לשמוח מאד כאלו כל מלאכתנו - מלאכת שמים - השלמה לגמרי פראוי.

שמחה זו בעצמה פועלת, והיא חלק מעשיית המצוה, כמו שיש בחינת קדם המצוה, ובחינת 'בשעת המצוה', יש גם עבודת 'אחר המצוה'. וכשנכנסים לשבת חול המועד, שהיא בבחינת 'כל מלאכתך עשויה', על האדם להכניס בלבו את השמחה הזאת ולהעמיק באלו המחשבות הטהורות.

ענין אכילת מצה ונוראות קדשתה

והנה מצה מרמזת על יצר הטוב, והאוכלה זוכה ליצר הטוב, ומוכא בזהר הקדוש (תצנה ח"ב קפג ע"ב), אשר מצה היא 'מיכלא דאסותא' - מאכל של רפואה, והיא רפואה רוחנית. וצריך להחזיר בבית, מעלת אכילת מצה בקדשה ובטהרה, ואין הבדל איזו אכילת מצה היא, אם במצה של ארוחת בקר, או של סעודת הצהרים או של סעודת הלילה.

מוכא בגמרא (מועד קטן כח ע"ב): 'רבי אלעזר הנה קאכיל תרומה איתחזי ליה, אמר ליה: תרומה קא אכילנא, ולא קודש איקרי? וחקלא ליה שעתיה (רבי אלעזר הנה אוכל תרומה, נראה לו מלאך המות, אמר לו: אני אוכל תרומה, וכי אינה נקראת קודש? - וחקלה לו שעתו, ולא יכל מלאך המות לקחתו), ואף על פי שאין למעלה חשיבות וכו', אבל כיון שהזכיר לו את אכילת הקדשים, בבחינת "ותורתך בתוך מעי" - לא יכל לו. כמו כן הוא בענין קדשת אכילת המצה, שהוא כאלו נכנס מן לתוך הגוף, ונצול מכל מיני סטרא אחרא ומלאך המות.

אם אין 'קמח' [המצה] אין [קבלת ה] תורה

מוכא במשנה (אבות ג, יז): 'אם אין קמח אין תורה'. ובארנו צדיקים, אשר הקמח מרמז על המצות שבכח קדשתן זוכים לקבלת התורה בחג השבועות. הינו שמפסח מתחילים ימי הספירה והטהרה שעליהם נאמר: 'לפני מי אתם מטהרין', לפני יום ה'מ"י שהוא יום החמשים, אתם מטהרים. וכבר עתה עלינו לזכר שהמצות הן כמו רפואה המכשרת את גופנו לקלט את אור קדשת התורה, כדגמת אנטביוטיקה שלוקחים בגשמיות לרפאות הגוף.

תפלה קדם אכילת המצה

וצריך להרבות בתפלה קדם אכילת המצה. כי המצה נקראת 'לחם עוני' (דברים טז, ד)

ואמרו חז"ל (פסחים לו ע"א): 'לחם שעונין עליו דברים הרבה'. הינו לשון תפלה כמו שכתוב (תהלים קב, א): 'תפלה לעני פי יעטרף'. וכשם שצריך להתפלל בכל השנה בלה על המזון. כמוכא בזהר הקדוש (ויחי ח"א קצט ע"ב): 'רבי יסא סבא, דאף על גב דהוה ליה מיכלא דהוה יומא למיכל, לא הוה מתקין ליה עד דשאל מזוניה קמי מלכא קדישא, לבתר דצלי צלותיה ושאל מזוניה קמי מלכא, כדן הוי מתקין' [רבי יסא סבא, אפלו שהיה לו אכל של היום ההוא לאכול, לא היה מכין אותו עד שהיה שואל מזונו לפני המלאך הקדוש, לאחר שהתפלל תפלתו ושאל מזונו לפני המלאך, אז היה מכינון]. כמו כן במצה הזאת שאנו אוכלים, לפני כל סעודה כדאי להרבות בתפלה ולומר: 'רבנו של עולם! זכני שעל ידי אכילה זאת תשפענה עלי כל הקדשות שיש במצה הזאת, שתבלענה ותחקקנה בי'. ואי אפשר לתאר את גדל שפע הקדשה שיש במצה, וכמה תפלות צריך לזכות לזה.

והרי להפך, במאכלים אסורים איתא (ראה יומא לט ע"א), שזה מטמטם את הלב (ויקרא יא, מג). הרי מדה טובה מרבה ממדת פרענות (ראה שם עו ע"א), כשאדם מכניס בעצמו קדשה, זה נבלע בחלבו ודמו ומשפיע עליו מאד, ואיננו מסגלים לתאר למה אדם יכול לזפות על ידי זה, ובפרט לפי מה שבארו הצדיקים על הכתוב (תהלים כ, ג): "ומציון יסעדך", שהכונה, 'מציון מעשים שברך'. עשית מצות האכילה וכן כל מצוה שמקיים, ובפרט שהאכילה הזאת היא מצוה, ויש דין של רבוי בשעורים - אפילו שהיא רשות, [כמו שנאמר בענין חג הסוכות 'שבעת ימים רשות']. נתנו לך רשות, אתה לא חייב - אבל 'רשות' פרושה גם זכות לאכול, שאין אותה זכות בזמנים אחרים.

וצריך לדעת, אשר רק חלק קטן מנשמתנו מלבש בגוף, אבל יש לה חלקים רבים - גבוה מעל גבוה! ואם היו לנו עינים זכות, היינו רואים עד כמה האדם נוגע עד לשרשי

העולמות העליונים, רבים מאד, עד אין מספר, בקיום מצוותיו, אף בדבר הקטן שעושה.

המחוגה שעל צירה מסתובבת כל השנה
אף אם חושב אדם שהוא בבחינת עקב - יעקב, הלוא כתוב (דברים לב, ט) "יעקב חבל נחלתו", וכשמקיים מצוה כפשוטה, הוא תופש בכחבל את כל העולמות כלם, לכן צריך מאד ליקר את עגן אכילת המצה כי הפן והמצה הם אותה קדשה - בבחינת (שמות טז, ד): "דבר יום ביומו".

צריך להשתדל מאד בתפלות החג, הן בתפלות הפרטיות והן בתפלות הכלליות הסדורות בשמונה עשרה, דבר יום ביומו, וכמו שכתוב - "ברוך אדני יום יום יעמס לנו" (תהלים סח, כ), שהקדוש ברוך הוא ישפיע עלינו את כל מה שאפשר להיות נשפע, כי זה זמן, שרק עכשו אפשר להשיג - אסור לאבד את הימים הללו, כמובא בספר הקדוש 'באר מים חיים' שהימים הללו, שבעה ימים בשנה, הם עקר כל השנה.

בספר הקדוש 'שפת אמת', מפרש בפסוק (שמות כג, יד): "שלוש רגלים תחג לי בשנה"; 'תחג' מלשון מחוגה, שכל ימי השנה מסתובבים וחגים עליה, ושבעת הימים הללו משפיעים על כל השנה כלה, כל הנהגת האדם, נצול הזמן שלו, כמה שמיקר כל פרט בכל מה שהקדוש ברוך הוא מסבב, כמו כן האמונה בחי העולמים בכל פרט - כל אלו משפיעים על כל השנה כלה.

תפלה על הצלחת התורה בפרטות

מובא בזהר הקדוש (פרשת וישלח ח"א קסט ע"א) על הפסוק (בראשית לב, יב): "הצילני נא מיד אחי מיד עשו, כי גרא אנכי אתו פן יבא והפני אם על בנים". מכאן, מאן דצלי צלותיה דבעי לפרשא מלוי כדקא גאות. הצילני נא, ואי תימא דהא שזבת לי מלבן. מיד אחי.

ואי תימא קריבין אוחרנין סתם, אחין אקרין. מיד עשו. מאי טעמא, בגין לפרשא מלה כדקא גאות. ואי תימא גנא אמאי אצטריך, פי גרא אנכי אתו פן יבא והפני בגין לאשתמודעא מלה לעילא ולפרשא לה כדקא גאות, ולא יסתים מלה.

[מכאן, מי שמתפלל תפלתו, צריך לפרש דבריו כראוי, הצילני נא, ואם תאמר, שהרי הצלתני מלבן, מיד אחי, ואם תאמר קרובים אחרים גם נקראים 'אחים' בסתם, מיד עשו, מה הטעם? בגלל שצריך לפרש את הדבר כראוי, ואם תאמר, אני, למה צריך? כי גרא אנכי אתו וגו', כדי להפיר את המילה למעלה ולפרש אותה כראוי, ושלל יסתם הדבר]. הינו שצריך לפרט את התפלה בפרטי פרטים. וכן בתפלה אודות למוד התורה, צריך לפרט את השאיפות לדעת את כל התורה כלה ולבקש על זה בפרטי פרטים.

להתפלל בדרך רחבות

על גסח בעור חמץ: 'כל חמירא וחמיעא וכו' דחזיתיה ודלא חזיתיה', רמזו על ההשתוקקות שלנו לאחזו בדרגות הראויות לנו ושאין ראויות לנו, כי למרות שאיננו יכולים הכל - בכל זאת אנו רוצים, בבחינת (תהלים פא, י א): "הרחב פיך ואמלאהו", ולא כמו שכתוב בהמשך (שם פסוק יב): "ולא שמע עמי לקולי וישראל לא אבה לי", דהינו שלא מבקשים בהרחבה רק בצמצום על דרגות נמוכות, ואז יהיה חס ושלום - ואשלחם בשרירות לבם ילכו במועצותיהם" - פי אם יהודי נשאר בדרגה נמוכה, ורוצה רק ב'שרירות לבו', הקדוש ברוך הוא נוהג עמו לפי דרכו, ומעניק לו רק לפי דרכו הנמוכה, בבחינת "במועצותיהם". אבל אם מקיים בעצמו את הבקשות של השאיפות הגבוהות, כמו שכתוב (תהלים פא, יד): "לו עמי שמע לי ישראל בדרךי יהלכו", אז השכר על זה יהיה: "כמעט אויביהם אכניע ועל צריהם אשיב".

ידי, משנאי ה' יכחשו לו ויהי עתם לעולם, ויאכילהו מחלב חטה ומצור דבש אשביעך"; כי אתן להם הפל, רק שיבקשו כמה שיותר, בלי גבול, וזהו חלק מענין התפלה הרמוז במצה - לחם שעונין עליו דברים 'הרבה'.

צריך להתפלל על ידיעת התורה, כמו כן על קדשת התורה, הקנה לתורה, התמדה בתורה, הקנת התורה. כתיב "אם בחקותי תלכו", התורה היא בכחינת חק - גם אם אינו מבין, כמו שהסביר בזה החתם סופר זי"ע, כי העקר הוא העמל בתורה, שהוא תכלית הכל - להיות עמלים בתורה. אבל אנחנו רוצים גם להבין אותה.

ידוע שרב גדולי ישראל לא נולדו ברוכים בכשרונות, אדרבה, רבים מהם היו בינוניים ומטה, ורק מתוך שהרבו בתפלה, הקדוש ברוך הוא זכה אותם להבין כל כך את התורה. וזה סדר הנהגת הקדוש ברוך הוא, שנותן לאדם מה שמגיע לו רק מפת תפלה, כי תפלה היא מעל הטבע.

יצחק נולד בפסח, והוא נקרא בלשון שחוק ושומחה, לרמז שתפלה הופכת כל דבר טבעי - לצחוק, ואין שום מציאות טבע שעומדת נגדה, וצריך לזכר ענין זה.

הרפואה שבאה מוכח המצה

בספר הקדוש 'מאור ושמש' כתב (בהפטרה ליום ראשון של פסח), 'הסבר הענין דשבועת ימים רשות, שאין משמע בן מלשון הפתוב, וכי' ומבאר, על פי דברי הזהר הקדוש, שאכילת המצה היא רפואה לכל איש ישראל, שלא תזיק כל השנה אכילת החמץ לנפשו. וזאת שערה חכמתו יתברך שמו, שאכילת מצה כל שבועה, יהיה די לכל איש ישראלי - להגן עליו שלא יחלה חלי הנפש מחמת אכילת החמץ כל השנה, שהשארת הקדושה שישאר לו על ידי אכילת המצה - מגינה עליו.

אמנם לא כל אדם שנה בזה, שיש אדם אשר תכף באכילה הראשונה זוכה אל הדעת והשכליות הקדושות של אכילת המצה, ששוב לא תזיק לו אכילת החמץ אחר הפסח, ובלבד שישמר עצמו מאכילת חמץ שבועה ימים, ועל זה אמרו חז"ל, שאכילת הששה ימים - רשות. אמנם לאדם שעדין לא די לו באכילת פעם אחת שתהיה לרפואה לנפשו, הוא באמת צריך לאכול את המצה כל שבועה ימים.

ולכן כל המקראות שרירין וקיימים, שהכל לפי מה שהוא אדם. שיש אשר די לו באכילת הערב לבד, ויש שצריך לאכול ששה ימים ויש שצריך לאכול כל שבועה. ולכן אכלו ישראל המן ארבעים שנה במדבר, ולא נזונו על ידי מאכלים אחרים, מפני שאכילת המצה היא לרפואה שלא יזיק אכילת החמץ כל השנה, וכשהלכו במדבר ולא עשו הפסח במדבר, מחמת שלא מלו את עצמם וכו'.

ועל כן לכל איש ישראל שלא יזיק לו הרע כל השנה, [שהרי לא צריך לאכול כל השנה מצה, כי זו רפואה - ורפואה עושים בזמן קצר], לכן גזרה חכמתו יתברך שעל ידי זה שאוכלים מצה כל שבועה - שנה די לכל איש ישראלי שלא יהיה חולה בחלי הנפש, [לא צריך פדורים של רפואה של דכאונות או של דברים אחרים, בר מינין], על ידי המצה נצולין מכל חלי הנפש - [יש רופאים מיוחדים שעוסקים בחלי הנפש. אבל עכשו הזמן של רפואה - שהתורה קובעת לנו], ומשפיע לכל השנה, שהשארת הקדושה שתשאר לנו על ידי אכילת מצה מגנה עליו - עד כאן לשונו בקצור. והוא נפלא להבין שאכילת המצה, שומרת, מצילה, מגנה ומרפאה את הנפש.

טעם אכילת מצה - שהכל מדוד

יש ללמד בבית לנשים, את מעלת המצה, לפי שפעמים מוצאים מיני סבות של קשיי עכול ותולים אותן במצות. כשלא יודעים בדיוק

מהי אכילת מצה, וכמה היא משפיעה, אז אפשר להגיד פל מיני דברים על הקשיים הגופניים שהמצות גורמות. אבל כשיודעים ממצלתה הגדולה של אכילת מצה... יודעים אשר פדאי להצטרך בדברים הללו, בשביל הקדושה וההשגה. כמובן הכל לפי מה שהוא אדם.

פנימיות טעם אכילת מצה

והנה לפנימיות טעם המצוה הקדושה של אכילת מצה, יש טעמים אין מספר, רבי רבבות טעמים, ורפן גמליאל אמר, 'פל שלא אמר שלושה דברים אלו בפסח - לא יצא ידי חובתו, וכו' (פסחים קטז ע"ב), מצה זו שאנו אוכלין על שום מה? על שום שלא הספיק בצקם להחמיץ. והנה עלינו להתבונן, הלא אנחנו יודעים שהשעור להחמיץ הוא ח"י רגעים וכו'.

והנה כבר מאתים ועשר שנים משעבדים בני ישראל במצרים, וכשהגיע זמן הגאולה - אין זמן להמתין על רגעים נוספים ספורים. וזה דבר נורא למתבונן! איך שכאשר שם קץ לחשך, והגיעה עת דודים - הסכל לא ימשך אפילו שנה מיתרת אחת, וענן זה מכניס אמונה בלבנותנו בלילי פסחים.

ולכן המצה נקראת 'מיכלא דמהימנותא', שכשחושבים באכילת המצות את ענן האמונה, שהיא יסוד המצות בלן, וכדכתוב (תהלים קיט, פו) "כל מצוותיך אמונה", וכפרוש הצדיקים על מה ששואלים לעתיד לבוא, 'נשאת ונתת באמונה' (שבת לא ע"א) - כמה אתה חי עם ענני האמונה והאם עשית מזה עסקים... (נשאת ונתת), ולדבר תמיד בענני אמונה, וכמו שכתוב "האמנתי כי אדבר" (תהלים קטז, י), בפרט במצה שנקראת לחם עני "לחם שעונין עליו" - מסבירים את ענינה, 'דברים הרבה', ובפרט את יסוד האמונה.

וכך פרשו את מה שאומר רבן גמליאל, שמי שלא הסביר את הענן הזה של המצה

- שלא הספיק בצקם וכו', זה לא רק ענן שלא הספיק, אלא לספר את הנקדה בענן שלא הספיק - שהכל מדוד מן השמים בדיוק, והוא יסוד האמונה.

שלא הספיק בצקם - להורות איך הכל מדויק

אלו לא היו מאתים ועשר שנים בערף, כי אין דבר כזה בערף, וזה יסוד לכל אדם, פדברי רבנו הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי, בעל ה'קהילות יעקב' זצ"ל, אשר מלמדנו בספרו הקדוש 'חיי עולם', שהתורה היא נצחית, וכל ענן בתורה שרף לכל יהודי, ומה שהיה לאבותינו, הוא שרף ממש בנו.

ומבארים ענן הדיוק ביציאת מצרים על דרך משל. פוגשים מפר ותיק שנסע מהארץ למשך ארבעים וחמש שנים, והנה כשפוגשים אותו, שואלים: כמה זמן היית בחוץ לארץ? לא ראינו אותך שנים! תארו לעצמכם שהוא מתחיל לפרט - הייתי בחוץ לארץ... ארבעים וארבע שנים, חמשים יום, שלוש שעות ועשרים דקות, אומרים לו - 'לא התפנונו שפתחיל לפרט לנו, התפנונו בערף'. זה כשמדבר במעט שנים, כל שכן - כשמדברים על שנים רבות, על מאתים ועשר שנים! מה בכלל השיכות לדקדק על פרטים כאלה, על רגעים כאלה.

אבל אצל הקדוש ברוך הוא, אין לתאר ואין לשער את נוראות ההשגחה הפרטית, איך הכל בתכלית הדקדוק, לפי כל התקונים הנצרכים, כמו שראינו בסוף, שארבע עשרה הדקות הנצרכות לחימוץ הבצק לא נתנו להם, פשוט, לא היו אותן! ודקדוק נורא זה מגלה גם על כל מאתים ועשר השנים, שלא היתה פה דקה מיתרת. מהתחלה ועד הסוף, מהדקה הראשונה של מאתים ועשר, מהזמן שירדו, עם 'חשב את הקץ', שהוא מאה ותשעים שנה, בכל דקה היו תקונים נפלאים מאד, הגם שראו שיורדים לעוד שער של טמאה

שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ - זה מכניס בנו את האמונה, שבכל דבר שקשה לנו ואנו מתאמצים להשיגו, וגם במדות, שנלחם תמיד לתקן את מדותנו, כמו כן בענין התאוות של האדם, הרי לכל אדם יש דברים שהוא יודע שהם קשים לו, וכשיגיע זמן הגאולה הפרטית השייכת בכל ענין - מיד נגאל בלא שהיה לרגע.

היצר מחליש שאין אפשרות להתחזק

ובפרט כעת בימי העמר - זמן תקון המדות, אשר כל אחד רוצה לתקן מדותיו, ויודע בנפשו פרטים שמדמה פי אינו יכול לתקנם. אבל צריך להאמין ולהתפלל, כי בשאדם עושה השתדלות, ולומד ספרים קדושים המדברים אודות מה שצריך לתקן, מן השמים יעזרהו לתקן. וכמו שפרש הגאון הקדוש רבי ישראל מסלנט זי"ע את דברי המדרש פרשת נשא (במדבר רבה יד, יד): 'אם יגעת הרבה בדבריהם, הקדוש ברוך הוא מסיר יצר הרע ממך', שהבאור בזה הוא, ללמד את המוסרים וההלכות של הענין הדורש תקון.

ברם, גם אם לאחר שעשית את ההשתדלות הזאת, והינך רואה שאתה רק יורד ואתה נופל עוד ועוד, ונראה כאלו שאין זה אפשרי להתחזק, דבר שנראה כאלו מעל הטבע, אבל הנה, המצה מלמדת אותנו משהו אחר לגמרי, הנה היה זמן של מאתים ועשר שנה רק בכוון של ירידה, שנים מאד ממשכות, אבל כשמגיע הזמן, פתאום 'ויריצהו מן הבור' (בראשית מא, יד), ללא שום שהיה.

וזה בכל פרט בעבודת השם, הן בהשגת התורה הקדושה, או בכל ענין של התעלות בעניני עבודה. וכן בכל עניני תקון המדות, [שזו תכלית האדם, כי הרי לא נברא האדם, אלא לשבר את הטבע], וזה מתדיר את האמונה להיות עקשן להצליח בדברים שקשים לו, הגם שהוא רואה שהכל מתנהג רק ההפך מהשכל וההגיון, והכל הולך הפוך - היצר

ועוד שער של טמאה, אבל זה הכל תקונים נוראים ונפלאים, הכל בתכלית הדקדוק, ושיף לכל יהודי, בכל רגע שעובר עליו מחייו לחזק את הלמוד מהמצה, ובכל פעם שמדברים בזה - זה פועל, ומתדיר את האמונה בלב.

הקדוש ברוך הוא מודד את המוצרים לכל אחד בכל ענין

ענין זה חוקק בנו את האמונה, שהקדוש ברוך הוא מודד לכל אדם את המוצרים שלו, בכל ענין, אם בלמוד תורה שלו, איזה קשי הוא צריך לעבר כדי שיתקדם עוד שלב בתורה, עוד חלק בתורה, עוד הבנה, עוד רמה, עוד קדושה בתורה, ולכל יחיד יש לו את המוצרים שלו, והם בתכלית הדקדוק, יכול להיות שהוא יעבור קשים, ואפילו נראה שהוא יורד, עליו להאמין, שתכף כשיגיע הזמן הוא בדיוק יצא, אין שהיה של רגע, הכל זה בחינה של "מדו בד" (ויקרא ו, ג), הכל מדוד ומלכש, כמו גלגלי שנים, שאין שום סטייה, אחד מסובב את השני.

וזה לא רק בלמוד התורה, אלא אף גם בענינים שבין אדם לחברו, פעמים, משהו שלא הולך לו לפי איך שחשב, משהו גרם לו עגמת נפש, משהו אמר לו איזה דבר, משהו לא הסתדר לו, בבית, בין החברים, בעבודה, עליו לדעת, שהכל מדקדק בתכלית הדקדוק, ושנה לטובתו הנצחית.

ואת זה צריך להאמין בכל מקום שאדם נמצא, אם הוא מתעכב באיזה מקום, אם פתאום מובילים אותו למקום שהוא בכלל לא חשב שהוא יהיה בו, עליו לדעת: "זה בדיוק מה שאני צריך לעשות!" ורק על ידי כך אפשר להשיג את הקדושה, וזה הדבר הנפלא ביותר, שאני לא יכול להשיג שום דבר יותר טוב, ממצבי הנוכחי.

והוא מה שמחדירה לנו אכילת המצה שהיא 'לחם שעונין עליו דברים הרבה', זה

הרע מחלישו, וכשהוא רואה שהוא לא מצליח, מכניס בו היצר מחשבות: "אתה רואה שאינך מצליח, זה הרי לא שייך אצלך" וכדומה מחשבות שכאלו, הגורמות לו להתיאש ולעזב הכל. [נגם בחנוף הילדים. יש ילדים שנראים שהם מתנהגים בדיוק הפוך ממה שראוי להתנהג, אבל פמוכן, התפלה הופכת הכל, כי תפלה משנה סדרים] לכן צריך להתאמץ לסלק מאתו מחשבות אלו, כי אינן נכונות כלל וכלל.

"ואמונתך בלילות" - להאמין באפשרות לחזוק בזמן קשי

אדרבה ההפך הוא הנכון, לא נכון לומר דבר כזה 'לא שייך', אלא יאמר כן: "אני מאמין בך ה' יתברך, ואני מבקש שאת אהבתך ואמונתך, אל תסיר מאתנו לעולמים, וגם בכל מיני העלמות ובכל מיני חשך"... כמו שכתוב (תהלים צב, ג): "ואמונתך בלילות", וכמו שדרש בן זומא ואמר, שצריך להזכיר יציאת מצרים בלילות (ברכות יב ע"ב).

וענין יציאת מצרים פרשו הצדיקים זי"ע, הינו לצאת מהמצרים ומההגבלות, כי אין גבול לכח האדם, וכדברי הגמרא (סנהדרין לח ע"ב): 'אדם הראשון, מסוף העולם ועד סופו היה, שנאמר (דברים ה, לב): 'למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולמקצה השמים ועד קצה השמים', כיון שפרח, הניח הקדוש ברוך הוא ידו עליו ומיעטו, כי אדם היה יכול לשלוט על כל העולם כלו, אם רק היה רוצה, כח הרצון שובר את כל המחצות, וזהו "ואמונתך" - יציאת מצרים, "בלילות" - הינו בקשי ובחשך, מה שלא נראה לפי הסדר, צריך לדעת שכן אפשר, לצאת מאותם מצרים.

וצריך להאמין, אשר בעזרת השם, הגם שנראה הכל ההפך מהסדר וההבנה שלנו, אבל פשיגוע הזמן המדיק, ברגע קט הכל יתהפך, ויובן למפרע כל הענין של מה שהיה עד עכשו, והוא פלאי פלאות - הגם שלעת

עתה איני מבין כלום, וכמו שאיננו מבינים כלום ממה שמתרחש בעולם. ואין יודעים מה הקדוש ברוך הוא רוצה בכל מהלך, ורואים בחוש, כי יש אשר נראה שדבר מסוים פועל, והקדוש ברוך הוא מגלה, שדבר אחר הוא זה שפועל, אלא שלמעשה, גם מה שאנחנו רואים בעינינו, שכאלו יש איזה מצר או קשי - העקר הוא להאמין שיגיע זמן שנצא מאותו קושי, וזאת מלמדת אותנו האמונה שבמצה.

עבודת המחשבה בהמשך לליל הסדר

אחר שזכינו ועברנו את כל ליל הסדר הקדוש, עתה יש עבודה נמשכת - עבודת המחשבה! כי בליל הסדר נשפעת קדשה שאי אפשר לתארה, כמובא בפרקי דרבי אליעזר (פרק לב): "לילה שבו אוצרות עליונים פתוחים בו וכל הברכות שורות בו".

כל עורך הסדר הריהו בבחינת כהן גדול, והבית בבחינת בית המקדש, וכל בית הוא גם שער גן עדן, בבחינת 'ריח גן עדן שנכנס עמו', והקדוש ברוך הוא וכל פמליא דיליה באים אל כל בית בישראל, ומה שאנו עושים אלו רק סימנים! אבל באמת, את עצם הקדשה הנוראה - אי אפשר לתאר.

לפעמים נדמה לאחד שלא הצליח כמו שדמה להצליח, לפחות לא לפי תפלתו ורצונו, ואז מתעצב ואומר לנפשו: "חבל... אולי בשנה הבאה, אבל השנה חבל! השנה זה לא היה כמו שרציתי, השנה הייתי עיף, זה לא הסתדר, מישהו עכב אותי, ולא הצלחתי לישון בצעהרים, הדברים לא הסתדרו, הילדים הפריעו, האורחים בלבלו"... ונחלשת דעתו מכל מה שעבר עליו 'שלא פסדר'.

ועל כן פדאי לדעת את ענין מחשבת האדם אודות: "חבל שלא יכלתי לעשות זאת יותר טוב", לפעמים מחשבה זו - היא עצמה, אפן נפלא לתקן את כל מה שעבר בליל הסדר.

ההשתוקקות לחוש את הערבות מכאן ולהבא

בנדאי שמכאן ולהבא צריכים להתפלל: "והערב נא ה' אלקנו את דברי תורתך", שאין בקשה זו אלא רק על התורה עצמה שנלמד במהלך היום, שתהיה במתיקות, כמו שאומר האור החיים הקדוש, שירגיש בטיב טעמה ומתיקותה, ולא להרפות ממנה אף לרגע, בידעו שהוא הדבר הכי מתוק והכי ערב שבעולם. לא רק על התורה עצמה, אלא על כל המצוות שיקים כל פרט בעבודת השם - שתהינה בערבות ובמתיקות, ובכל מצוה תהיה לו התעוררות רשפי אש שלהבתיה, להרגיש תמיד דבקות אמתית בהקדוש ברוך הוא.

ואת זה צריך תמיד לזכר להבא, ולהתפלל על כך, לפי שהנשמה, מקורה מעולם התענוגים, הנשמה היא עדינה - היא חלק אלוך ממעל, הנשמה צריכה תענוגים, אם אין לה את התענוגים בקדשה, חס ושלום, הגוף מושך לתענוג בכוונים אחרים.

מספר על גאון הדורות, רבנו בעל ה'שאגת אריה' זי"ע, שכאשר הגיע זמנו להסתלק לחיי עולם, נגשו אליו אנשי החברה קדישא, ובקשוהו לומר עמם את סדר התפלות והודוים לחולה ולגוסס שבספר "מעבר יבק" כמקבל, ודחה אותם, באמרו: "לא צריך! כי לא היה לי זמן לחשב על עברה". כי מרב שהיה שקוע בלמוד ובאהבת התורה, לא היה לו שום זמן, ולא ראה שום ענין להלחם ביצר הרע, וכשאדם כל כך שקוע ודבק בתורה - אין לו בכלל חשק לפנות לכוונים של יצר הרע.

העבר - טוב שהיה קשי. העתיד - נשתוקק לערבות

לכן צריך להתפלל, שנוזף למדרגת ערבות וחשקות בכל פרט בעבודת השם יתברך, הן בחלק התורה, והן בעניני המצוות ושביירת המדות, ונוזף לעשות הכל בשמחה גדולה

ובהשתוקקות, ולשמח על כל פרט שהקדוש ברוך הוא מוזף אותנו, וזה - על להבא, כי איננו יודעים כלל, וכהתבטאותו של אחד הצדיקים: "על מה שעבר, גם אם ינתן לנו כל הון שבעולם לא נמכר את כל המצוות שקימנו בקשי, וכל מה שניסינו ולא הצלחנו - אלו הם יסורים שמכפרים, זו עגמת נפש שאי אפשר לתארה, אבל להבא, אנחנו רוצים ערבות ומתיקות, ועל זה אני מוכן לתת כל הון שבעולם כדי לזכות למתיקות של התורה, על כל פרט בעבודת השם".

כי אם לא תהיה לנו את הערבות והמתיקות, חס ושלום, בקל נוכל להתפתות לדברים אחרים, אדם שיש לו חשקות בתורה ובמצוות - לא מענין אותו שום דבר אחר, ועל זה אנחנו צריכים להתפלל 'על להבא', אחרי שאנו יודעים את מעלת הערבות, אבל על המצוות 'שזכינו', לקיים בלא ערבות ובלא מתיקות, אין בזה שום סימן שזו מדרגה פחותה, ושאין המצוה חשוכה, חס ושלום.

חשיבות העבודה בזמני קשי

והנה היצר הרע מפתה הרבה פעמים ואומר לאדם: "לא קראת את ההגדה בהתלהבות, חלק מהמשתתפים נרדמו, חלק הפריעו, הדברים לא היו בדייק כמו שתכננת, לא הצלחת להרחיב בספור ההגדה, והיית עיף והיה לך בלבול ביין והכוס נשברה" וכו' וכו'. כל מה שעושה יצר הרע שהופך עולמות, והוא פשוט יכול לזעזע את העולם כדי שלא תוכל לקיים את המצוה - זה עדיין אינו אומר שהמצוה שלך אינה באותה מדרגה של מי שזכה לקיים אותה מתוך השתוקקות, ערגה, חשיקה, דביקה, וחפיצה - כלומר במדרגות הכי גבוהות, כי אנחנו לא יודעים כלום.

ובענין מעלת העבודה מתוך קטנות המוחין, מתוך קשי, בחינת עבודה בלילה, עבודה מתוך חשך, שזו עבודה יותר גבוהה, ככר הזכרנו את דברי הרב הקדוש רבי אלימלך

מלוענסק זי"ע, שאמר, 'מה שהוא פעל בזמן קטן ובקטנות מוחין - אזי בעשרים וחמש שנה של גדלות מוחין הוא לא פעל', כי בזמן קטן, ועבודה מתוך קשי - זה מה שמעמיד את קומת האדם, [וכמוכן שזה רק לשעבר].

מה יפו פעמיך בנעלים - ה' אוהב נעילה

מובא בגמרא (תגיגה ג' ע"א): 'דרש רבא מאי דכתיב (שה"ש ז, ב): "מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב", כמה נאין רגליהן של ישראל בשעה שעולין לרגל, 'בת נדיב' - בתו של אברהם אבינו שנקרא נדיב, שנאמר (תהלים מז, י'): "נדיבי עמים נאספוי", ואיתא בטור (סימן תי"ז), שהרגלים הם כנגד שלשה אבות, ופסח הוא כנגד אברהם אבינו; וכל השעות של פסח, עם התוספת של זמן אסור חמץ, שהן קע"ה שעות, הן כנגד שנות חיי אברהם אבינו. ורואים מזה, כמה גדולה מעלת כל שעה בחג הפסח הקדוש.

ובאמת כל מה שהאדם זוכה לקיים במצוות החג - הכל מדוד לו בתכלית הדקדוק, איך בדיוק ישיג את המדרגה הגבוהה להתקרב אל הקדוש ברוך הוא. ולפעמים הקדוש ברוך הוא רומז לאדם: אני רוצה שתתקרב אלי בדרך של הסתרים, בלבולים והפרעות - ודוקא על ידם תזכה להתקרב אלי.

וכמוכן, שאם אדם מאמץ מחשבה זו, יוכל להתחזק מאד, ברוך השם, מה שחשבתיו שהפסדתי את המצוות של ליל הסדר, וכל המצוות שנראו כלא התקיימו כראוי - זה אינו נכון, אלא אדרבה! הוא חביב לפני הקדוש ברוך הוא, רק שעצם המחשבה שאולי הייתי יכול לעשות יותר טוב גם כן. וזה שאומר הכתוב "מה יפו פעמיך", 'פעמיך' הם פעמי הלב, הם פעין ושרושים בלב. הרי כמו שאדם מצטער, אפילו בעברה שנכשל בה, ומתחרט עליה - הקדוש ברוך הוא מוחל לו, כל שפן במצוה, אם הוא לא היה יכול לעסוק בבחינה יותר גבוהה, אז ודאי שהקדוש ברוך הוא

משלים לו את המצוה, והקדוש ברוך הוא אומר: 'אני אוהב את בחינת פעמיך'.

וצריך להחשיב ולנקר את המחשבות הללו, עצם המחשבה היא בגדר של מצוה, כמו אדם שנותן צדקה, וזה ודאי ברור שהוא עושה מצוה, וכן כשלומד תורה - ברור לו שהוא עושה מצוה, כמו כן כשבאה לו מחשבה כזאת, שלא יחשב שזה היצר הרע שבא להחליש אותו.

כי טוב לחשב כן, והוא חלק מהמצוה של אחר החג, שהקדוש ברוך הוא אומר, אני אוהב את המחשבה הזאת - "בנעלים", כשכבר ננעל החג, כבר עבר ליל הסדר של השנה, אומר הקדוש ברוך הוא אני אוהב את פעמי הלב, וזהו "בת נדיב", שאתה רוצה לעשות את זה בנדיבות לב, רציף יותר. והוא גם כן חלק שאדם צריך לחשב בכל מצוה שעשה, ובזה משלים את ליל הסדר, שהרי אנחנו לא יודעים איך זה נרשם בשמים, איך הסדרים, כמה הם משפיעים.

בחינת עבודת ההכנה שלאחר המצוה

יש הכנה של 'לפני' המצוה וסמוך למצוה, ויש את ההכנה 'בשעת המצוה', ויש את ההכנה של 'אחרי המצוה'. וזהו החלק של ההכנה של 'אחרי המצוה' ששתי בחינות בה, אחת, הבחינה של העבר - שאיננו יודעים כלל, איך המצוה יותר חשובה? האם באפן של קטנות מוחין, או באפן של ערכות. השנייה, הבחינה של 'להבא' - אנחנו תמיד נתפלל שנורגיש ערכות, נעימות, ידידות, זיו ונעם המצוות, כי אנחנו לא יכולים לעשות מצוה כראוי - בלא ערכות, כי הערכות מעניקה למצוה טעם אחר לגמרי.

האדם משתנה לגמרי על ידי קיום הסדר המצוה חודרת לגוף ונבלעת בדם והופכת לחלק מגוף האדם, וידוע שהרב הקדוש רבי

חיים מצאנו זי"ע, התבטא אחר ליל הסדר:
"שישו בני מעי שישו, נכנסת מצה, נכנסת
קדשה, נכנסת אמונה", בבחינת (תהלים מ, ט):
"ותורתך בתוך מעי".

עושים חשבון רוחני, ובמחשבות אלו הוא
זוכה להמשיך עדין את המצוה.

בחינת משארותם צורות בשמלותם

וזהו בחינת "משארתם צורת בשמלתם"
(שמות יב, לד), ודרשו רבותינו, שהם שירי מצה
ומרור שהיו צורים בשמלותם. והבאור בדבר,
שכשיצאו בני ישראל ברכוש גדול, כמו
שאמרו (ברכות ט' ע"ב): 'שלא יאמר אותו צדיק
'ועבדום וענו אותם' - קים בהם, 'ואחרי כן
'יצאו ברכוש גדול' - לא קים בהם, ואת
הרכוש הטעינו על החמורים, ועל כן זכו
למצות פטר חמור, אבל את המצות והמרור,
לא הניחו על החמורים אלא, "משארתם צורת
בשמלתם", כי אמרו: זה יהיה אתנו, אנחנו
מחבקים אותם...

והרב הקדוש בעל 'יטב לב' מסיגט זי"ע,
כשהיה רואה יהודי אחר ליל הסדר, היה
קורא עליו: "מה נשתנה הלילה הזה מכל
הלילות", ראיתי אותו לפני כן, עכשו אני
רואה אותו אחרי ליל הסדר, והוא מישוהו
אחר לגמרי - מה נשתנה!

והוא מחלק מברכת התורה שלאחריה,
ברכת 'אשר נתן לנו תורתו תורת אמת', זו
הודאה על התורה, כן גם כאן ההודאה לקדוש
ברוך הוא, על שזיכנו בלילה הקדוש הזה,
עוד לפני שאנחנו מתחילים לספר ספירת
העמר, וצריך ליקר ולהחשיב את זה שזכינו
לקדשות נפלאות שכאלו.

שגב רום עבודת ה' במחשבה

היו צדיקים במדרגות מאד גבוהות, שעבדו
את הקדוש ברוך הוא - רק במחשבה, והיו
יכולים לשבת יום שלם בדבקות, בלי שום
ספר, להיות דבקים בקדוש ברוך הוא, וזו
התכלית, להיות דבק בקדוש ברוך הוא, [כמוכן
שהיא אינה הדרגה שלנו], אנחנו משיגים את
הדבקות על ידי עסק התורה, כי עסק התורה
- הוא עקר הדבקות בקדוש ברוך הוא, אבל
מי שהוא בדרגה גבוהה יכול גם ליחד יחודים
ולזוג זווגים עליונים, רק על ידי המחשבה.

והענין בזה, כי את המצוה, אנחנו מחזיקים
קרוב אלינו, ואפילו רק את שירי המצוה, כי
איננו משיגים גדלת שירי מצה ומרור. וזה
היה ענין השירים אצל צדיקים, שלא היו רק
שירי מאכל בלבד, אלא קדשה נפלאה
שמשפעת נפלאות.

אצל אבותינו ראו, שגם השירים הללו כל
כף חשובים, עד כדי כך שהיו מחבקים אותם,
בבחינת "אחזתיו ולא ארפנו" (שה"ש ג, ד),
כדאיתא בגמרא (מנחות סב ע"א): 'שירי מצוה
מעכבים את הפורענות'.

שירי מצוה הוא כל פרט קטן של מצוה
שזכה לעשות, אם אדם מיקר אותו, הוא
הופך אותו לדבר עצום, ובאמת כך הוא,
אצל הקדוש ברוך הוא - נחשב לדבר גדול.

ובודאי שיש מחשבות כאלו בדברים
השכיחים לנו, בכל אדם, שחושב קצת ומתבונן,
וזה הזמן של בחינת 'מריה דחושבנא', לחשב:
"מה עבר עלי, מה יכלתי להשיג", זה זמן
של חשבון, כמו בעסקים, אדם עוסק בפרנסתו,
למשל, אם היה לו איזה יריד מסים, מחשב
תמיד: איך היו המכירות - הוא עושה חשבון
מה היו תוצאותיו, כמו כן כשעבר עלינו
לילה קדוש כזה, חג מיחד בשנה, חג האמונה,

במדה שאדם מודד ומיקר - כך מודדין לו
מוכא בגמרא (מגלה יב ע"ב): 'במדה שאדם
מודד - בה מודדין לו'. אדם עשה מצוה,
שאצלו היא נחשבת שירים - כאלו לא חשובה,
זה כאלו 'המחק', פורים מיתרים שנותרו,

אבל הוא לוקח את השירים, הוא מחבקם, מיקרם ועוטפם ועושה מהם סגולה.

וזו ה'מדה שאדם מודד' והופך אותה לכלי גדול כלי יקר כלי חשוב, אז 'בה מודדין לו', גם בשמים נותנים לזה ערך מאד יקר, וכפי שהאדם מעריך, כך גם בשמים מעריכים.

וזה 'צורות בשמלותם', להודות לקדוש ברוך הוא, "אומרה לאלהי בעודי" (תהלים קד, לג), אני מודה לקדוש ברוך הוא על המעט שיש לי, 'כל הנשמה תהלל י'ה' (שם קנ, ו) אפילו על כל דהו נשמה, בחינה של חיות שזכיתי, אני מודה לו, וזה חלק שמשפיע על 'להבא', אם אדם יודע להודות, אפילו על מעט, משפיעים לו הרבה.

כתוב (תהלים ס, ו): "נתת ליראיך גס להתנוסס", אם אדם יודע להודות על גס - מוסיפים לו נסים הרבה, ואלו הן מחשבות שצריך לחשוב בהן לאחר המצנה!

סימן ה'נרצה' - רצוני לעשות רצון ה'

פרש הרב הקדוש מבעלזא זי"ע, בסימן 'נרצה', שמסימים בו את הסדר, שאין אומרים נרצה רק על זה שקוראים את ההלל, אלא אנו מבקשים מהקדוש ברוך הוא שליל הסדר שלנו שעבר, יהיה נרצה לפני הקדוש ברוך הוא, כאלו קימנוהו בשלמות.

ועלינו לזכר, לגלות דעתנו שרצוננו לעשות רק רצון השם יתברך, לא בשביל תקונים כאלו או אחרים, אלא אף רק בגלל שאמר ונעשה רצונו יתברך, וכמו שכתב בספר הקדוש 'ישמח משה' (פרשת ויצא): 'הגה, אמר המדפיס, הגה מקום אתי להעתיק כאן מה שמצאתי בכתב יד קדשו של אדוני אבי זקני מורי ורבי המחבר, זכר צדיק וקדוש לברכה, הנאות לענין זה, וזו לשונו, ביום ב' דראש חדש אדר תקנ"ו לפרט קטן, נרדמתי על הספרים, ונתגלה לי שדוקא הכונה לפי מה שצווי הבורא - גורם התקון, כיון שעושה רק לקיים

צווי הבורא יתברך שמו, הרי הוא עושה להשלים רצונו יתברך שמו, ואם כן נעשה התקונים כפי הרצון, מה שאין כן כשמחבון לעשות תקונים, אם כן, לא נתקן רק כפי כונתו, וגם אולי אינו כדאי וראוי שיעשה על ידו. מה שאין כן אם נעשה על ידי הקדוש ברוך הוא, הכן, עד כאן הגה, עד כאן לשונו.

לעשות רצונך אלהי חפצתי

ואמרו צדיקים זי"ע - תמיד צריך אדם שתהיה שגורה בפיו התפלה - "לעשות רצונך אלהי חפצתי" (תהלים מ, ט), אני לא יודע כלום! אין לי מטרה בשום דבר! לפני כל מצוה, לפני כל תפלה, לפני כל למוד, לפני כל כניסה לבית, הליכה לעבודה, יתפלל: "לעשות רצונך אלקי חפצתי".

וזו לשון הגאון הקדוש רבי חיים מוואלוז'ין זי"ע בספרו 'רוח חיים', 'במשנה (אבות ב, ד): 'עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו' - כי לפעמים אדם עושה לחברו דבר אשר מן הדין אינו מחייב לעשות לו כך, רק למען השלום ולמלאות רצון חברו עושה, והוא בטוח שגם חברו יעשה רצונו ככה כשיצטרף. כן אמרו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות כ"ע"ב): 'אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם! כתבת בתורתך אשר לא ישא פנים וכו', איך לא אשא פנים וכו', והם מדקדקים על עצמם עד פזית וכו'. וזהו שאמר כדי שיעשה רצונך כרצונו. ואמר עשה רצונו כרצונך - אף מה שאינך רוצה. מכל מקום תעשה למען רצון ה' יתברך שמו, כאלו היית רוצה. ומדרגה יותר גבוהה, אמר 'בטל רצונך מפני רצונו', הינו שלא יהיה לו לאדם רצון עצמו כלל בכל עניניו ועסקיו, רק ישליך רצונו מנגד ויסתכל רק על רצון הקדוש ברוך הוא, ואז לא יחסר לו כל טוב. וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים כג, א) ה' רועי לא אחסר: עד כאן לשון קדשו.

טוב, לחיות, לדבר ולהסביר בבית אודות מעלת זמני המועד הקדושים. ובקשת "והשיאנו" הוא מלשון (ראש השנה כב ע"ב) 'היו משיאין משואות' - שאנו מבקשים שכל ההשפעות של החג יבערו בנו כאש להבה לחמם אותנו לעבודתו יתברך במשך כל ימות השנה.

הצדיקים שבדורות הקודמים היו בוערים מאד באש קדשת החג, היו שופכים דמעות כמים, [דמעות של שמחה! לא של עצבות, חס ושלום]. וכך היו מתפללים את תפלות המועד בתשוקה ובנגעוטים מפלגים. וכן למוד התורה של המועד - אי אפשר לתאר איך הינה נראה בדורות שעברו, באיזו דרגה גבוהה הם היו. אבל גם אצלנו, אנו יכולים להתחזק, על ידי שיירי מצה - את מה שחלף, ליקר אותו. בבחינת "צרורות בשמלותם", וכנ"ל.

בין מחשבות חמץ למחשבות מצה - פחוט השערה

ההבדל בין חמץ למצה הוא פחוט השערה, חמץ רומז לדבר חמוץ, ממרמר - שום דבר לא הולך לי, הוא נרגז, על כל דבר יש לו טענות ומענות, המצב שלו חמוץ, המחשבה מהיצר הרע - בחינת חמץ, וזהו ההבדל בין חמץ למצה, שהוא פחוט השערה, פי עם המחשבה הזאת, יש הבדל זעיר בין עשית המצה במרירות ובין עשיתה בשמחה, וכן בצער על 'שהייתי יכול לעשות יותר טוב'. יש צער שבא ממקום של שמחה ויש ממקום של יאוש, וההבדל ביניהם הוא דק מאד, וצריך להזהר בו מאד.

לזכר את העניות בשביל לבקש

ובענין המצה שנקראת "לחם עני", עלינו לזכר את העניות שלנו, שגדע על מה לבקש, פי העשיר חושב שלא חסר לו כלום. לפני תפלת העמידה אנו אומרים - 'עוזר דלים', ומוקב מרבנו האריז"ל, שאפילו העשיר הגדול ביותר צריך לעשות את עצמו כדל, וכל אחד

אנו אומרים שלש פעמים בכל יום את הכתוב (תהלים קמה, יט): "רצון יראיו יעשה" וכו' - ואמר מרנא אור שבעת הימים, הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, אשר הקדוש ברוך הוא עושה לצדיקים רצון, כי באמת אין להם רצון, ורצונם הוא רק אחד בלבד - לעשות את רצון הקדוש ברוך הוא בלבד, להם אין רצון עצמי, לכן הקדוש ברוך הוא, כדי לעורר אותם קצת, עושה לצדיקים רצון, כי בלי תפלה ובלי רצון איך ישתנה משהו, שהרי הצדיקים אינם מבקשים כלום, ועל ידי שיש להם רצון, הצדיקים מבקשים לפני ה' שימלא את משאלותם, וזה "רצון יראיו יעשה", וזה כדי ש"ואת שועתם ישמע וישיעם".

ובאמת זו המדרגה השניה שכתוב במשנה באבות, 'בטל רצונך מפני רצונו', וזה מה שכתוב (משלי טו, ז), "ברצות ה' דרכי איש", הפונה - אם "דרכי איש" הוא רק "רצות ה'", שאין לו רצון מעצמו, כי אם מה שרוצה השם יתברך ומבטל רצונו מפני רצון הבורא, אז "גם אויביו ישלים אתו", ומבטל רצון אחרים מפני רצונו.

סוד הצפון

וזה גם חלק מענין ההלכה, מדינא דגמרא (פסחים פו ע"א): 'אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן', והוא כדי שישאר טעם המצה בפה, שאינו רק בליל הסדר, שלא אוכלים ולא שותים עד אשמורת, אלא גם אחר כך, אנו מבקשים 'צפון' - "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך" (תהלים לא, כ), ליקר את התפלה שאנו מתפללים בימים הללו: "והשיאנו ה' אלקינו את ברכת מועדיך"! אנו מבקשים: "רבוננו של עולם! קח לנו את כל השלל רב, ואת כל ההשפעות שים אותם לנו על הפתח, אנו לוקחים אותם כמשא, לכל הימים הבאים, אנחנו רוצים לקחת "את ברכת מועדיך, לחיים, לשמחה ולשלום".

כתוב (קהלת ז, יד): "ביום טובה הינה בטוב", והבאור בזה, שצריך להיות שקוע בעניני היום

אומר בסליחות - 'כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְלִתְדָ', 'תְּפִלָּה לְעָנִי' היא תְּפִלָּה יוֹתֵר חֲשׂוּבָה מ'תְּפִלָּה לְדוֹד' ו'תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה' (זהר הקדוש פָּרַשַׁת בְּלַק ח"ג קצה ע"א). וְצָרִיף לְזִכֹּר שֶׁהַזְדַּמְנוּת הַיָּא עֲכָשׁוּ בְּשִׁבְעַת הַיָּמִים הַלָּלוּ, שְׁאָנוּ אוֹכְלִים בָּהֶם אֶת הַמְּצוֹת, לְבַקֵּשׁ מִתּוֹךְ הָעֲנִיּוֹת שְׁלָנוּ: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! זַכְנוּ לְהַגִּיעַ לְכָל הַמַּדְרָגוֹת'. וּמְצִינוּ בְּגִמְרָא (מוֹעֵד קָטָן כח ע"א), כַּמָּה שֶׁהַתְּפִלָּה, לְזִכּוֹת לְעֲנִיָּה, לְבָנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי, שְׁלָאוּ בְּזִכּוּתָא תְּלִיא אֱלָא בְּמִזְלָא תְּלִיא, הַתְּפִלָּה הַיָּא מַעַל הַמַּזַּל - וְעַל כָּל דְּבָר צָרִיף לְהַתְּפַלֵּל.

'מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב' גְּדוֹל בְּבַחֲיָנָה מְסִימָת מו'עֲשָׂאָה' עֲצָמָה

מוֹבָא בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת ו' ע"א): 'מֵאֵי וּלְחֻשְׁבֵי שְׁמוּ? אָמַר רַב אֲשִׁי, חֲשַׁב אָדָם לַעֲשׂוֹת מְצָה וְנֶאֱנָס וְלֹא עֲשָׂאָה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוּ עֲשָׂאָה'. כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת מְצָה וּמְצַטְעַר עַל שֶׁלֹּא זָכָה לַעֲשׂוֹתָהּ וְחֻשַׁב, הֵייתִי אָנוּס, רְצִיתִי, לֹא הִצְלִיחַ, לֹא הִסְתַּדֵּר, קָרוּ דְבָרִים שֶׁלֹּא הָיוּ תְלוּיִם בִּי, וְאוֹמֵר לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! - בְּאֵמַת רְצִיתִי!' - עַל יְדֵי זֶה 'מַעֲלָה עָלָיו כְּאֵלוּ עֲשָׂאָה'.

וְכַאֲמוֹר, בַּחֲיִנַּת 'מַעֲלָה עָלָיו' הַיָּא דְרָגָה יוֹתֵר גְּבוּהָה. כִּי כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אֶת מַה שֶׁהוּא יְכוֹל לַעֲשׂוֹת, אֵף פַּעַם אֵין יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, כִּי הוּא מְגַבֵּל בְּעֲשִׂיתוֹ, אֲבָל כְּשֶׁאִתָּהּ מוֹדִיעַ מְרֹאשׁ - רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! לֹא זָכִיתִי הַשָּׁנָה, וְאֲנִי מְצַטְעַר, בְּאֵמַת רְצִיתִי, רַק הֵייתִי אָנוּס - אַז הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלָה עָלָיו כְּאֵלוּ עֲשָׂאָה, וְזֹאת הַיָּא הַשְּׁלֵמוֹת, בְּדִרְגָּה הַיּוֹתֵר גְּבוּהָה, כִּי אֶת זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלֵוּ - בְּמִקּוּמוֹ.

בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ 'תְּפִאֲרַת שְׁלֵמָה', מֵאִיר לָנוּ נְקוּדָה חֲשׂוּבָה בְּיוֹתֵר, עַל הַחֲשָׁבוֹן שֶׁל מְרַדְכֵי, לְהִרְאוֹת אֵיךְ הַמְּחַשְׁבָּה שֶׁל 'אַחַר הַמְּצָה' חֲשׂוּבָה יוֹתֵר מֵעֲצֵם הַמְּצָה. הֵינָה וּפּוֹחַ בֵּין מְרַדְכֵי לְאַסְתֵּר, כְּתוּב "וַיַּעֲבֹר מְרַדְכֵי", כְּאֲשֶׁר

יִצְאוּ הָאֲגָרוֹת, אָמַר מְרַדְכֵי: בְּיָמִים י"ג, י"ד, ט"ו בְּנִיטָן אֲנִי קוֹבֵעַ צוּם כְּלָלִי לְכָל כָּלל יִשְׂרָאֵל.

טַעֲנָה אֲסֵתֵר: אֵיךְ? וְהָרִי יֵשׁ לָנוּ אֶת הַמְּצוֹת שֶׁל הַחֵג! אֵיפֹה בְּדִיקַת חֲמִץ? אֵיפֹה לֵיל הַסֵּדֵר? אֵיפֹה הַמְּצוֹת הַקְדוּשׁוֹת? אֵיךְ אִתָּהּ יְכוֹל לְבַטֵּל אֶת אוֹתָן מְצוֹת?! וְהַתְּנַגְּדָה לְכַךְ. אָמַר לָהּ מְרַדְכֵי: 'אַל תִּדְמִי בְּנַפְשֶׁךָ לְהַמְלִיט בֵּית הַמִּלֶּךְ' - וּלְבִסּוּף הַסְפִימָה, וּכְדוּעַ, מְרַדְכֵי וְאֲנִשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה, אֵי אֲפָשֶׁר לְתַאֵר מַה עֲמָקָה מְחַשְׁבָּתְךָ! וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַסְכִּים אִתָּם. וְאָמַר לָהּ (מְרַדְכֵי), אֲנַחְנוּ שְׁלֵשָׁה יָמִים בְּצוּם אֵף שֶׁלֹּא מְקִימִים בְּפַעַל אֶת מְצוֹת חֵג הַפֶּסַח.

וּכְשֶׁמִּתְבַּוְּנָנִים בְּדוֹר שֶׁל מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר, עִם יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים בְּלֵיל הַסֵּדֵר בְּצוּם, כָּל אֶחָד כְּבָר הֵכִין אֶת הַמְּצוֹת, הִפְךָ אֶת הַבֵּית וְכוּ', אֱלָא שֶׁהֵמֵן שָׁנָה אֶת כָּל הַסֵּדְרִים, וְאָמְרוּ לָהֶם, אֵינִן מְקִימִים מְצוֹת לֵיל הַסֵּדֵר הַשָּׁנָה, אֱלָא צָמִים שְׁלוֹשָׁה יָמִים.

הַגִּיעוּ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וּבְמִקּוּם לַעֲשׂוֹת לֵיל הַסֵּדֵר, מִמְּשִׁיכִים בְּתַקּוּנֵים, כָּל הַתְּפִלוֹת, כָּל הַסְּלִיחוֹת. בְּבִקְרָה, מִמְּשִׁיכִים. וְכָל אֶחָד מִתְאַנַּח, הָרִי לֹא אֲכַלְנוּ מְצָה הַשָּׁנָה, אֲנַחְנוּ צָמִים וְרַעֲבִים בְּלֵי מְרוֹר וְכוּ' - וְכַךְ הָיוּ בְּצַעַר עֲצוּם.

אָמַר לָהֶם מְרַדְכֵי: 'צַעֲרְכֶם לְבָדוּק הַחֲמִץ, לְעִרְךָ הַסֵּדֵר, לְאֲכֹל הַמְּצוֹת וְלִשְׁמוֹחַ בְּיוֹם טוֹב - פּוֹעֵל יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הֵייתֶם מְקִימִים כָּל הַנֵּל', מִטַּעַם שֶׁחֲשַׁב אָדָם לַעֲשׂוֹת מְצָה וְנֶאֱנָס וְלֹא עֲשָׂאָה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוּ עֲשָׂאָה. וְהוּא בְּשְׁלֵמוֹת יִתְרָה מִמָּה שֶׁהֵייתֶם עוֹשִׂים אוֹתָהּ בְּפַעַל, וְזֶה פְּלִאֵי פְּלִאוֹת, כְּשֶׁאָדָם רַק חוֹשֵׁב מְחַשְׁבָּה כְּזֹאת, מִי אָמַר שֶׁמָּה שֶׁאִתָּה חוֹשֵׁב עֲכָשׁוּ, זֶה פְּחוֹת מִמָּה שֶׁהֵייתֶם עוֹשֶׂה בְּפַעַל? וְכַךְ מְלַמְּדֵנוּ רַב אֲשִׁי בְּדִרְשָׁתוֹ עַל הַפְּסוּק (בְּבְרִכּוֹת שם).

זֶה הֵינָה הַחֲשָׁבוֹן שֶׁל מְרַדְכֵי, וְזֶה מַה שֶׁנִּקְבַּע לְהַלְכָה אַז! וְכַמוֹכֵן שְׁלָנוּ אֵין כַּח לְבַטֵּל מְצוֹת בְּפַעַל, וְלִקְיָם אוֹתָן רַק בְּמַחְשְׁבָּה. אֲבָל לְמַפְרַע, כָּל מַה שֶׁעָבַר עָלֵינוּ, בְּאֵמַת

שְׁעָצָם הַתְּפִלָּה בְּמוֹסָפִין, פּוֹעֵלֶת בְּבַחֲיִנַת
"וּנְשַׁלְמָה פָּרִים שְׁפִתָּנוּ".

הַצְדִּיקִים הִרְעִישׁוּ כָּל כֶּף עַל חוֹבַת
הַהִשְׁתַּקְקוֹת - 'וְשֵׁם נַעֲלָה וְנִרְאָה וְנִשְׁתַּחֲוָה',
שֶׁהָאָדָם מִכְנִיס אֶת הַמַּחְשָׁבָה שְׁלוֹ שֶׁהוּא
בְּאֵמַת רוּצָה, זֶה כְּאִלּוּ הוּא אוֹמֵר לְהַקְדֹּשׁ
בְּרוּךְ הוּא: "אַתָּה בְּנִיתָ לִי עֲכָשׁוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ".
וְהוּא הַבְּדֵל עֲצוּם בֵּין אָדָם שֶׁרָק קוֹרָא, לְבִין
אַחַר, שֶׁמְרַגֵּישׁ שְׁבִאֵמַת הִזָּה רוּצָה.

וְיָדוּעַ מַה שֶׁפָּרַשׁ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זִי"ע עַל
הַפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ו, יח): "וּכְבַּאת אֶל הַתְּכָה אַתָּה
וּבְנִיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְנִשְׂי בְנִיךָ אַתָּךְ" - "שִׁתְּכָה"
הֵם תְּבוֹת הַתּוֹרָה וְתְבוֹת הַתְּפִלָּה - שֶׁצָּרִיךְ
לְהַכְנִס בְּתוֹכָם עִם כָּל מַחְשַׁבְתּוֹ בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
וְשִׁס"ה גִּידָיו, וְהִיא הָאֲמוּנָה שֶׁעֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם
- הוּא הַגּוֹרֵם וּמַתִּיר אֶת הַחֲדָשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(וַיִּקְרָא כג, יד): "וְלַחֵם וְקֹלֵי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ
עַד עֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה". רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי תִּקֵּן
שִׁיְהִיָּה יוֹם הַנֶּהֱפָ כְּלוֹ אֲסוּר (ר"ה ל' ע"א), אֲבָל
עֲצוּמוֹ שֶׁל הַיּוֹם בְּעֲצוּמוֹ פּוֹעֵל. וְלִכְּנֵן כִּיּוֹם
שֶׁאֵין לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עֲצוּמוֹ שֶׁל הַיּוֹם
מִמְּחֻרַת הַשְּׁבִת שֶׁהוּא הַפְּסַח, מְסַלֵּק אֶת
הַרוּחוֹת הַרְעוּת וְהַטְּלָלִים הַרְעִים, וְצָרִיךְ
לְהִאָּמֵן בַּקְּדָשָׁה הַזֹּאת.

הַתְּקַשְׁרוֹת כָּל יְמֵי הַסְּפִירָה לְפֶסַח

כְּשֶׁאָדָם סוֹפֵר: 'הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לְעַמְר',
'שְׁנֵי יְמִים לְעַמְר' וְכוּ' - הוּא מְקַשֵּׁר אֶת הַיּוֹם
עֲצוּמוֹ שֶׁנִּמְצָא בּוֹ, אֶל הַיּוֹם הַרְאִשׁוֹן שֶׁבוֹ
הַחֲלָה הִנְפַת הַעַמְר, לְהִרְחִיק אֶת הַרוּחוֹת
הַרְעוּת וְאֶת הַטְּלָלִים הַרְעִים, וּבְפֶרֶט שֶׁאַחַר
לֵיל הַסֹּדֵר לְהַגִּיעַ לְבַחֲיִנַת נ' שְׁעָרֵי קְדָשָׁה,
הִיא עֲבוּדָה שֶׁל אֲתַעְרוּתָא דְלַתְמָא.

הֲרִי בְּמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח אֵין
מְבָרְכִין שֶׁהַחֲיָנוּ עַל סְפִירַת הַעַמְר. וּבְאֵר הַחֲתָם
סוֹפֵר, עַל פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ הָאֲר"י, לְפִי שֶׁאַנְחָנוּ
מִחֲזִירִים עֲכָשׁוּ אֶת מַה שֶׁקְּבָלְנוּ, קְבָלְנוּ בְּכַח
מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָאֲרָה עֲצוּמָה בְּלִיל

צָרִיךְ לְזַכֵּר וּלְהַחֲשִׁיב וּלְדַעַת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עוֹשֶׂה מְזֵה דְבָרִים גְּדוּלִים מְאֹד, וְזֶה
בְּאֵמַת 'מַעֲלָה עָלָיו הַפְּתוּב כְּאִלּוּ עֲשָׂאָה'.

הַתְּעוּרוֹרוֹת לְיְמֵי הַסְּפִירָה הַבָּאִים

בְּיָמִים אֵלּוּ שֶׁכְּבָר הַתְּחַלְנוּ כְּבָר לְסַפֵּר
סְפִירַת הַעַמְר, יֵשׁ לְעוֹרֵר בְּזֶה, לְפִי שֶׁאֲסוּר
לְהַפְסִיד אֶף לֹא יוֹם אֶחָד מִיְמֵי הַסְּפִירָה.

הַצְדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים הָיוּ מְבָרְכִים בְּכוּנָה
עֲצוּמָה אֶת בְּרַפְתׁ סְפִירַת הַעַמְר, וְהַפְּסוּקִים
שֶׁלְּפָנֶיהָ וְשֶׁלְּאַחֲרֶיהָ, כָּל הַתְּפִלוֹת - הֵם חֵלֶק
מֵהַטְּהָרָה, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ,
שְׁעָצָם הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ חֲשִׁיבוּת, כְּמוֹ שֶׁבְּעִנְיַן
הַמִּצְוֹת יֵשׁ חֲשִׁיבוּת לְעֲצָם הָאֲפִיָּה. וְכֵן לְבִרְכָה,
לְפָסוּקִים שֶׁלְּפָנֶיהָ וְלְפָסוּקִים שֶׁאַחֲרֶיהָ. וְהַמַּחְשָׁבָה
שֶׁמְכַנִּיסִים בְּדְבוּר הַבְּרָכָה 'אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ', מְאֹד
מְשַׁפִּיעָה עַל הַטְּהָרָה שֶׁל הַיָּמִים הַלָּלוּ,
שֶׁמְסַגְּלִים לְטְהָרָה וּלְתִקּוּן הַמַּדּוּת, וּבְפֶרֶט
הַשְּׁבוּעַ הַרְאִשׁוֹן, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד מַדַּת הַחֹסֵד.

לְהַפְרִיחַ טְלָלִים רְעִים

יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה מֵהוּ 'יוֹם הַנֶּהֱפָ', שֶׁהַתְּחִיל בְּיוֹם
ט"ז, "רֵאשִׁית קְצִירְכֶם" (וַיִּקְרָא כג, י). הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה מְצַוָּה לְקַחַת אֶת רֵאשִׁית הַקְּצִיר,
קוֹצְרִים אוֹתוֹ בְּלִילָה, גֵּרֵשׁ בְּרַמֶּל, מְבִיאִים
אוֹתוֹ בְּבִקְר לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ וּמְנִיפִים אוֹתוֹ, לְפִי
שֶׁהוּא עוֹצֵר רוּחוֹת רְעוּת וְטְלָלִים רְעִים. הַפְּעֵלָה
הַזֹּאת שֶׁנַּעֲשִׂית בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הִיתָה מְשַׁפִּיעָה
טְהָרָה. כִּי מַה הֵן רוּחוֹת רְעוּת? וְדַאי שֶׁגַּם
בְּפֶשֶׁט, יֵשׁ כָּל מִינֵי רוּחוֹת רְעוּת, שֶׁהֲרִי
שׁוֹמְעִים מַה קוֹרָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ, יֵשׁ רוּחוֹת
הַיְכוּלוֹת לְהַשְׁמִיד מְקוֹמוֹת שְׁלָמִים. וּבְנוֹסָף
לְזֶה הַבְּאוּר לְסַלֵּק רוּחוֹת רְעוּת - הוּא גַם עַל
הַמַּדּוּת, שֶׁהַפְּעֵלָה שֶׁעוֹשֶׂה הַכֹּהֵן, פּוֹעֵלֶת לְבִטּוֹל
אֶת הַרוּחוֹת שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת (סוּטָה ב' ע"א): 'אֵין
אָדָם חוֹטָא אֲלָא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת'.
וְאֵלּוּ הַרוּחוֹת הֵן יוֹתֵר מְזִיקוֹת, כְּשֶׁמְתַחֲלִילִים
אֶת יְמֵי הַעַמְר בַּקְּדָשָׁה. הַיּוֹם אֵין לָנוּ בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, וְאֵין אֶת 'יוֹם הַנֶּהֱפָ' בְּפַעַל, אֲלָא

הסדר, שלא בהדרגה כלל, 'פסח'! מלשון
"ופסח ה' על הפתח" (שמות יב, כג), "הפתח"
- אפילו על פתח של כחודו של מחט (שהש"ר
ה, ב), איני מבקש מכם כלום - בלי שום מצנה.

ועתה ממחרת השבת שהוא יום טוב
הראשון של פסח, עבודתנו היא תקון המדות,
כשאנו עומדים לומר את התפלה שלפני
הספירה ואומרים "וספרתם לכם ממחרת
השבת" (ויקרא כג, טו). וענין "וספרתם", באר
האור החיים הקדוש, מלשון אבן ספיר,
ממחרת השבת, שהכל קשור לפסח, לאמונה
- להאיר, להיות חי עם הקדוש ברוך הוא -
וכמו שהמצה מחדירה באדם אמונה, גם
המצה של העמר, 'וספרתם לכם', להנאתכם,
לטובתכם, המצוה הזאת צריכה להאיר בנו
את האמונה, להתחזק בה.

'כל המרבה לספר ביציאת מצרים', היא
בחינה שאדם חי עם הקדוש ברוך הוא ועל
ידי בן יכול לצאת מפל המצרים, וכל המרבה
'לספר' - להאיר, הרי 'זה' משבח. 'זה' -
מורה על הקדוש ברוך הוא, שרואה האדם,
שאינו עוד מבלעדיו יתברך כלל, ועל ידי זה
נעשה 'משבח', וכמו שכתב נפש החיים, וזו
לשון קדשו של רבנו הגאון הקדוש, רבנו
חיים מוואלוז'ין זי"ע (נפש החיים שער ג, פרק
יב): 'ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה,
להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים
שלא יוכלו לשלט בו ולא יעשו שום רשם
כלל. כשהאדם קובע בלבו לאמר הלא ה'
הוא האלקים האמתי, ואין עוד מלבדו יתברך,
שום כח בעולם, וכל העולמות - כלל, והכל
מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו, ומבטל
בלבו בטול גמור ואינו משגיח כלל על שום
כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טהר
מחשבתו רק לאדון יחיד, ברוך הוא - כן
יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטלו
מעליו כל הפחות והרצונות שבעולם, שלא
יוכלו לפעל לו שום דבר כלל'. עד כאן לשונו,
וכמה שחוקק בלבו ענין זה, הוא פועל מאד.

כשנגרם לו עכוב מסים, ומשהו לא הסתדר
לו - ידע שהכל מהקדוש ברוך הוא, ובאותו
רגע, בטלים כל הדינים, ובזה צריך תמיד
לחשוב. וזהו הענין של "וספרתם לכם" -
להאיר, וכמו כן "יאר פניו אתנו סלה",
שאומרים אחר ספירת העמר, שנזכה למורא
גדול, זה גלוי שכינה, ונזכה לבחינת "יאר
פניו", שהקדוש ברוך הוא "אתנו סלה",
"לדעת בארץ" - בארציות - "ידרפך", וכל
חיינו רק עם הקדוש ברוך הוא.

לא תאכל עליו חמץ - להמשיך קדשת הלילה הראשון

כתוב (דברים טז, ג): "לא תאכל עליו חמץ
שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני, כי
בחפזון יצאת מארץ מצרים, למען תזכר את
יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך"; בכתוב
יש שני ענינים, שהקדשה של החג נמשכת
כל שבעת הימים, שהרי הכתוב מדבר על
קרבת פסח, ומה הוא אומר "לא תאכל עליו
חמץ"? וכן מהו "תאכל עליו מצות", על
קרבת הפסח? הרי הוא מסתים בלילה
הראשון? ! אלא הענין, שהתורה רצתה ללמדנו
- שליל הסדר לא נגמר, הימים הללו הם
המשך לליל הסדר - "לא תאכל עליו חמץ",
הלילה הראשון ודאי שאסור לאכול חמץ,
אבל כשאני אוכל במשך כל שבעת הימים
מצות הרי שזה המשך ישיר לליל הסדר -
"עליו" אני אוכל את המצות שבעה ימים,
אני אוכל לחם עני, אני עונה עליו, אני
מתפלל עליו, צריך לדעת - "למען תזכור
את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך",
כלומר, להמשיך את כל הענינים העמקים
שהיו בליל הסדר - על כל השנה בלה.

ובפרט כעת, בהתקרב שבת חול המועד
ש'כל מלאכתך עשויה', ויש את ההשפעה
שלפניה וגם את שלאחריה של שביעי של
פסח, שגדולה בזת הימים מבזת מצרים, ואנו
מתפללים שכל מה שזכינו לפעל, וכל מה

צְרִיכִים לְקַיֵּם, וּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (יְתֵרוֹ פח
ע"ב): כָּל שִׁתְּא יוֹמֵי - מִיּוֹנֵיה מְתַבְּרָכִין, לְכֵן
אֲנַחְנוּ מִתְּפַלְּלִים שְׁנֹזְכָה לְמֵלֵא כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ,
הַבָּאִים עָלֵינוּ לְטוֹבָה, בַּדְּרָגָה הַגְּבוּהָה בְּיִתְר
כְּרִצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְשְׁנֹזְכָה לְבִזְת הַיָּם, וְנִזְכָּה
לְגֵאלָה שְׁלָמָה בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

שְׂרָצֵינוּ וְלֹא זְכִינוּ לְפַעַל - יִרְק לְעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ
אֱלֹקֵי חֲפְצֹתֵי, הוּא הַדְּבָר הַיִּחִיד שְׁאֲנוּ רוֹצִים,
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְשָׁלִים לָנוּ אֶת הַכֹּל, אֲנוּ
מְצַטְעָרִים שֶׁלֹּא זְכִינוּ לְקַיֵּם הַמְצְוֹת כְּמוֹ
שֶׁהַצְּדִיקִים בְּדוֹרוֹת שְׁעָבְרוּ הָיוּ מְקַיְמִים -
'אֲנֵא הַשָּׁלֵם לָנוּ, ה' אֱלֹקֵינוּ, מֵה שֶׁהָיִינוּ

בשורה טובה לאנשי התורה ולומדיה

בסיעתא דשמיא יצא לאור עולם סדרת הספרים

"אשיחה בהקיד"

על פרשיות השבוע באגדה

מתוך סדרת הספרים אשיחה בהקיד באגדה ובהלכה

מהרב אורן נזרית שליט"א

הספרים מעוטרים בהסכמת גדולי הדור שליט"א מלאים בהלכות בקניני תורה ובדרכים לעבודת ה' יתברך משולבים בסיפורים על גדולי ישראל ודרך עבודתם

וכעת מבקשים לזכות את הציבור הקדוש לסייע ולהיות שותף

להשלים את סדרת הספרים בהלכה לזיכוי הרבים וזכות לימוד התורה וזיכוי הרבים תגן בעדכם ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת וכיו"ב

052-7627127 א.ש. אשדוד

לקבלת גיליונות אלו חינם יש לשלוח בקשה למייל: toraoren@gmail.com

בשורה טובה לאוהבי התורה ולומדיה

לה"ד בני"ד עמ"י עש"ד

בסיעתא דשמיא בקרוב רוצים להדפיס
את סדרת הספרים החדשה

"אשיחה בחוקיך בהלכה"

חמשה כרכים

לסדר פרשיות השבוע

מהרב אורן נזרית שליט"א

נדבך נוסף חשוב מאוד לסדרות הספרים
"שיחות חיזוק", "אשיחה בחוקיך" ועוד מהמחבר

וכעת מבקשים לזכות
את הציבור הקדוש
לסייע ולהיות שותף
בהדפסת סדרת הספרים
"אשיחה בחוקיך בהלכה"
ניתן לזכות בהוצאת הסדרה
או בפרשיות
ולהקדישן לברכה הצלחה
ולעילוי נשמת וכיו"ב

הספרים מעוטרים
בהסכמת גהגלי ההוד שליט"א
והתקבלו בס"ד באהבה רבה
בהיכלי התורה

לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000